

III

(Ettevalmistavad aktid)

LIIKMESRIIKIDE ALGATUSED

Belgia Kuningriigi, Bulgaaria Vabariigi, Eesti Vabariigi, Hispaania Kuningriigi, Austria Vabariigi, Sloveenia Vabariigi ja Rootsi Kuningriigi algatus Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi, ..., mis käsitleb Euroopa uurimismäärust kriminaalajades, kohta

(2010/C 165/02)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 82 lõike 1 punkti a,

võttes arvesse Belgia Kuningriigi, Bulgaaria Vabariigi, Eesti Vabariigi, Hispaania Kuningriigi, Austria Vabariigi, Sloveenia Vabariigi ja Rootsi Kuningriigi algatust,

pärast õigusakti eelnõu edastamist riikide parlamentidele,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Liit on seadnud endale eesmärgiks säilitada ja arendada vabadel, turvalisusel ja õigusel rajanevat ala.

(2) Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 82 lõike 1 kohaselt põhineb kriminaalajades tehtav õiguslane koostöö liidus kohtuotsuste ja õigusasutuste otsuste vastastikuse tunnustamise põhimõttel, mida liidus nimetatakse 15.–16. oktoobril 1999 Tampere toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumisest alates kriminaalajades tehtava õiguslane koostöö nurgakiviks.

(3) Nõukogu 22. juuli 2003. aasta raamotsuses 2003/577/JHA (vara või tõendite arestimise otsuste täitmise kohta) ⁽¹⁾ Euroopa Liidus käsitletakse otsuste kohest vastastikust tunnustamist, mis on vajalik tõendite hävitamise, muutmise, eemaldamise, edastamise või kõrvaldamise vältimiseks. Kuna õigusakt käsitleb üksnes arestimist, peab arestimisotsusele siiski lisama eraldi taotluse tõendite üleandmiseks määruse koostanud riigile kooskõlas kriminaalajades osutatava vastastikuse õigusabi suhtes kohaldatavate eeskirjadega. Selle tulemusena on menetlus kaheetapiline, mis vähendab selle tõhusust. Peale selle on kõnealuse menetluse asemel võimalik kasutada muid tavapäraseid koostöövahendeid ja seetõttu kasutavad pädevad asutused seda tegelikult harva.

(4) Nõukogu 18. detsembri 2008. aasta raamotsus 2008/978/JSK (mis käsitleb Euroopa tõendikogumismäärust esemete, dokumentide ja andmete kogumiseks kriminaalmenetluses kasutamise eesmärgil) ⁽²⁾ võeti vastu, et kohaldada selles osas vastastikuse tunnustamise põhimõtet. Euroopa tõendikogumismäärust kohaldatakse aga üksnes juba olemasolevate tõendite suhtes ja seega hõlmab see kriminaalajades tehtava õiguslane koostöö piiratud osa, mis on seotud tõenditega. Kõnealuse õigusakti piiratud kohaldamisala tõttu võivad pädevad asutused kasutada uut korda või vastastikuse õigusabi menetlusi, mida kohaldatakse igal juhul Euroopa tõendikogumismääruse kohaldamisalast välja jäävate tõendite suhtes.

(5) Pärast raamotsuste 2003/577/JSK ja 2008/978/JSK vastuvõtmist on selgunud, et olemasolev tõendikogumise raamistik on liiga killustatud ja liiga keeruline. Seetõttu on vaja uut lähenemisviisi.

⁽¹⁾ ELT L 196, 2.8.2003, lk 45.

⁽²⁾ ELT L 350, 30.12.2008, lk 72.

- (6) 11. detsembril 2009 vastu võetud Stockholmi programmis otsustas Euroopa Ülemkogu, et jätkata tuleks kõikehõlmava süsteemi loomist, mille abil saadakse tõendeid piiriülese mõõtmega kohtuasjades ning mis tugineb vastastikuse tunnustamise põhimõttele. Euroopa Ülemkogu märkis, et kõnealuses valdkonnas moodustavad olemaolevad vahendid killustatud süsteemi ja vaja on uut lähenemisviisi, mis põhineb vastastikuse tunnustamise põhimõttel, kuid võtab samuti arvesse vastastikuse õigusabi traditsioonilise süsteemi paindlikkust. Seetõttu kutsus Euroopa Ülemkogu üles looma terviklikku süsteemi, millega kõnealuses valdkonnas asendatakse kõik kehtivad õigusaktid (sealhulgas raamotsus, mis käsitleb Euroopa tõendikogumismäärust) ning mis hõlmab võimalikult suurel määral igat liiki tõendeid, sisaldab täitmise tähtaegu ja piirab võimalikult suurel määral keeldumise aluseid.
- (7) Kõnealune uus lähenemisviis põhineb ühtsel vahendil, mida nimetatakse Euroopa uurimismääruseks. Euroopa uurimismäärus koostatakse tõendite kogumise eesmärgil ühe või mitme konkreetse uurimistoimingu teostamiseks täidesaatvas riigis. See hõlmab täidesaatva asutuse või ametiisiku valduses juba olemasolevate tõendite saamist.
- (8) Euroopa uurimismäärusel on horisontaalne kohaldamisala ja seetõttu kohaldatakse seda peaaegu kõikide uurimistoimingute suhtes. Mõne toimingu jaoks on vaja aga erieeskirju ja neid on parem käsitleda eraldi, näiteks ühise uurimiserühma loomine ja tõendite kogumine sellise rühma kaudu ning samuti mõned elektroonilise side pealtkuulamise erivormid (vahetult edastatav pealtkuulamine ja satelliitside pealtkuulamine). Nimetatud liiki toimingute suhtes tuleks jätkuvalt kohaldada olemasolevaid õigusakte.
- (9) Käesolevat direktiivi ei kohaldata 19. juunil 1990. aasta Schengeni lepingu rakendamise konventsiooni⁽¹⁾ artiklis 40 osutatud piiriülese jälgimise suhtes
- (10) Euroopa uurimismäärus peaks keskenduma uurimistoimingule, mis tuleb teostada. Määruse koostanud asutus või ametiisik saab kõige paremini otsustada talle teadaolevate asjaomase uurimise üksikasjade põhjal, millist toimingut tuleb kasutada. Täidesaatval asutusel või ametiisikul peaks aga olema võimalus kasutada muud liiki toimingut juhul, kui taotletavat toimingut ei ole tema siseriiklikus õiguses olemas või seda ei saa siseriikliku õiguse kohaselt kasutada või kui muud liiki toiminguga saadakse leebemaid sunnivahendeid kasutades sama tulemus nagu Euroopa uurimismäärusega ette nähtud toiminguga.
- (11) Ilma et see piiraks täidesaatva riigi õiguses sätestatud aluspõhimõtete kohaldamist, peaks Euroopa uurimismääruse täitmine olema võimalikult suuremal määral korraldatud vastavalt määruse koostanud riigi poolt selgesõnaliselt esitatud formaalsustele ja menetlustele. Määruse koostanud asutus või ametiisik võib nõuda, et määruse koostanud riigi üks või mitu asutust või ametiisikut abistavad täidesaatva riigi pädevaid asutusi või ametiisikuid Euroopa uurimismääruse täitmisel. Nimetatud võimalus ei tähenda, et määruse koostanud riigi asutustele või ametiisikutele antakse täidesaatva riigi territooriumil korra-kaitse volitused.
- (12) Kriminaalasjades tehtava õiguslase koostöö tõhususe tagamiseks tuleks piirata võimalust Euroopa uurimismääruse tunnustamisest või täitmisest keelduda ning samuti põhjusi selle täitmist edasi lükata.
- (13) Ajalised piirangud on vaja kehtestada, et tagada liikmesriikide vahel kiire, tõhus ja kooskõlastatud koostöö kriminaalasjades. Tunnustamise või täitmise otsus tuleks täita ja uurimistoiming tuleks tegelikkuses teostada sama kiiresti ja samadel tingimustel nagu sarnase siseriikliku juhtumi puhul. Tuleks määrata tähtajad, et tagada otsuse saamine või täitmine mõistliku aja jooksul või et täita määruse koostanud riigi menetluslikud piirangud.
- (14) Euroopa uurimismäärusega nähakse ette ühtne tõendite saamise kord. Siiski on vaja kehtestada täiendavad eeskirjad teatud liiki uurimistoimingute jaoks, mis tuleks lisada Euroopa uurimismäärusesse, näiteks vahistatud isikute ajutine üleviimine, ülekuulamine video- või telefonikonverentsi teel, andmete saamine pangakontode või pangatehingute kohta või kontrollitavate saadetiste kohta. Euroopa uurimismäärus hõlmab uurimistoiminguid, mis eeldavad tõendite kogumist reaajas, pidevalt ja teatud aja jooksul, kuid täidesaatval asutusel või ametiisikul peaks olema võimalik neid toiminguid teostada paindlikult, arvestades erinevusi liikmesriikide siseriiklikus õiguses.
- (15) Käesoleva direktiiviga asendatakse raamotsused 2003/577/JSK ja 2008/978/JSK ning samuti erinevad õigusaktid kriminaalasjades antava vastastikuse õigusabi kohta, kui need käsitlevad tõendite saamist kriminaalmenetluses kasutamise eesmärgil.
- (16) Kuna käesoleva direktiivi eesmärki, nimelt tõendite saamise eesmärgil tehtud otsuste vastastikust tunnustamist, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada ning seetõttu on neid meetme ulatuse ja toime tõttu parem saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.

⁽¹⁾ ELT L 239, 22.9.2000, lk 19.

(17) Käesolev direktiiv austab põhiõigusi ja järgib Euroopa Liidu lepingu artiklis 6 ning Euroopa Liidu põhiõiguste hartas, eelkõige selle VI jaotises tunnustatud põhimõtteid. Ühtegi käesoleva direktiivi sätet ei tõlgendata keeluna Euroopa uurimismääruse täitmisest keelduda, kui objektivsetele asjaoludele tuginedes on põhjust arvata, et Euroopa karistamiseks kõnealuse isiku soo, rassilise või etnilise kuuluvuse, usu, seksuaalse sättumuse, rahvuse, keele või poliitiliste vaadete alusel või et see kahjustaks selle isiku olukorda mis tahes eeltoodud põhjusel.

(18) [Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukohta kohta vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes käsitleva protokoll nr 21 artikliga 3 on Ühendkuningriik ja Iirimaa teatanud oma soovist osaleda käesoleva direktiivi vastuvõtmisel.]

(19) Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud Taani seisukohta käsitleva protokoll nr 22 artiklite 1 ja 2 kohaselt ei osale Taani käesoleva direktiivi vastuvõtmisel ning see ei ole Taani suhtes siduv ega kohaldatav,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

I PEATÜKK

EUROOPA UURIMISMÄÄRUS

Artikkel 1

Euroopa uurimismääruse määratlus ja selle täitmise kohustus

1. Euroopa uurimismäärus on liikmesriigi (määruse koostanud riigi) pädeva asutuse või ametiisiku tehtud õiguslane otsus ühe või mitme konkreetse uurimistoimingu teostamiseks teises liikmesriigis (täidesaatvas riigis) eesmärgiga koguda tõendeid artiklis 4 osutatud menetluste raames.

2. Liikmesriigid täidavad mis tahes Euroopa uurimismäärust vastastikuse tunnustamise põhimõtte alusel ja vastavalt käesoleva direktiivi sätetele.

3. Käesolev direktiiv ei mõjuta kohustust austada põhiõigusi ja õiguse aluspõhimõtteid, mis on sätestatud Euroopa Liidu

lepingu artiklis 6, ning õigusasutustele sellega seoses pandud kohustusi. Samuti ei nõuta käesoleva direktiiviga, et liikmesriigid võtaksid mis tahes meetmeid, mis on vastuolus nende põhiseaduslike normidega, mis käsitlevad ühinemisevabadust, ajakirjandusvabadust ja sõnavabadust muudes meediakanalites.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „määruse koostanud asutus või ametiisik” –

i) konkreetses juhtumis pädev kohtunik, kohus, eeluurimiskohtunik või prokurör; või

ii) määruse koostanud riigi mis tahes muu õigusasutus või ametiisik, kes tegutseb konkreetsel juhul uurimisorganina kriminaalmenetluses ja kellel on pädevus taotleda siseriikliku õiguse kohaselt tõendite kogumist;

b) „täidesaatev asutus või ametiisik” – asutus või ametiisik, kellel on pädevus Euroopa uurimismäärust kooskõlas käesoleva direktiiviga tunnustada või täita. Täidesaatev asutus või ametiisik on asutus, kellel on pädevus teostada Euroopa uurimismääruses nimetatud uurimistoimingut sarnase siseriikliku juhtumi puhul.

Artikkel 3

Euroopa uurimismääruse kohaldamisala

1. Euroopa uurimismäärus hõlmab kõiki uurimistoiminguid, välja arvatud lõikes 2 osutatud toiminguid.

2. Euroopa uurimismäärus ei hõlma järgmist:

a) ühise uurimisrühma loomine ja tõendite kogumine sellise rühma kaudu, nagu on sätestatud Euroopa Liidu riikide vahelist vastastikust õigusabi kriminaalasjades käsitleva konventsiooni⁽¹⁾ (edaspidi „konventsioon”) artiklis 13 ja nõukogu. 13. juuni 2002. aasta raamotsuses 2002/465/JSK (ühiste uurimisrühmade kohta)⁽²⁾;

⁽¹⁾ EÜT C 197, 12.7.2000, lk 3.

⁽²⁾ EÜT L 162, 20.6.2002, lk 1, (eestikeelne eriväljaanne: peatükk 19, köide 06, lk 15).

- b) konventsiooni artikli 18 lõike 1 punktis a osutatud elektroonilise side pealtkuulamine ja vahetu edastamine; ning
- c) konventsiooni artikli 18 lõike 1 punktis b osutatud side pealtkuulamine, kui see on seotud nimetatud konventsiooni artikli 18 lõike 2 punktides a ja c ning artiklis 20 osutatud olukordadega.

Artikkel 4

Menetlused, mille läbiviimiseks võib Euroopa uurimismääruse teha

Euroopa uurimismääruse võib teha:

- a) kriminaalmenetluse suhtes, mida õigusasutus või ametiisik määruse koostanud riigi siseriikliku õiguse kohaselt kuriteo suhtes läbi viib või mida nimetatud õigusasutus või ametiisik võib alustada;
- b) haldusasutuste alustatud menetluste korral määruse koostanud riigi siseriikliku õiguse kohaselt õiguserikkumisena karistatava teo suhtes, kui selles tehtud otsuse põhjal võib alustada menetlust eelkõige kriminaalasjades pädevas kohtus;
- c) õigusasutuste alustatud menetluste korral määruse koostanud riigi siseriikliku õiguse kohaselt õiguserikkumisena karistatava teo suhtes, kui selles tehtud otsuse põhjal võib alustada menetlust eelkõige kriminaalasjades pädevas kohtus; ning
- d) punktides a, b ja c osutatud menetluste korral, mis on seotud kuritegude või õigusrikkumistega, mille eest võib juriidilise isiku määruse koostanud riigis vastutusele võtta või teda karistada.

Artikkel 5

Euroopa uurimismääruse sisu ja vorm

1. Määruse koostanud asutus või ametiisik täidab ja allkirjastab A lisas esitatud Euroopa uurimismääruse vormi ja kinnitab selle sisu õigsust.
2. Liikmesriik märgib keele(d), mida liidu institutsioonide ametlike keelte hulgast lisaks asjaomase liikmesriigi ametlikule keelele (ametlikele keeltele) võib kasutada Euroopa uurimismääruse vormi täitmisel või tõlkimisel, kui kõnealune riik on täidesaatev riik.

II PEATÜKK

MÄÄRUSE KOOSTANUD RIIGI MENETLUSED JA TAGATISED

Artikkel 6

Euroopa uurimismääruse edastamine

1. Euroopa uurimismäärus edastatakse määruse koostanud asutusest või ametiisikult täidesaatavale asutusele või ametiisikule mis tahes viisil, millest jääb kirjalik tõend, sellisel viisil, mis võimaldab täidesaatal asutusel või ametiisikul kindlaks teha selle ehtsuse. Kogu edasine ametlik suhtlus toimub otse määruse koostanud asutuse või ametiisiku ja täidesaatava asutuse või ametiisiku vahel.
2. Ilma et see piiraks artikli 2 punkti b kohaldamist, võib iga liikmesriik määrata pädevaid õigusasutusi või ametiisikuid abistatama keskasutuse või mitu keskasutust, kui see on tema õigussüsteemis nii sätestatud. Liikmesriik võib, kui see osutub vajalikuks tulenevalt tema siseriikliku kohtusüsteemi korraldusest, panna oma keskasutuse(d) vastutama Euroopa uurimismääruse edastamise ja vastuvõtmise haldamise ning kogu muu sellega seotud ametliku kirjavahetuse eest.
3. Kui määruse koostanud asutus või ametiisik soovib, võib edastamine toimuda Euroopa õigusalase koostöö võrgustiku turvalise telekommunikatsioonisüsteemi kaudu.
4. Kui täidesaatev asutus või ametiisik on teadmata, teostab määruse koostanud asutus või ametiisik kõik vajalikud uurimised, sealhulgas Euroopa õigusalase koostöö võrgustiku kontaktpunktide kaudu, et täidesaatal riigilt see teave saada.
5. Kui Euroopa uurimismääruse saanud täidesaatava riigi asutus või ametiisik ei ole pädev seda määrust tunnustama ja selle täitmiseks vajalikke meetmeid võtma, edastab ta Euroopa uurimismääruse *ex officio* täidesaatavale asutusele või ametiisikule täitmiseks ning teavitab sellest määruse koostanud asutust või ametiisikut.
6. Kõik raskused, mis on seotud edastamise või Euroopa uurimismääruse täitmiseks vajalike mis tahes dokumentide ehtsusega, lahendatakse asjaomase määruse koostanud asutuse või ametiisiku ja täidesaatava asutuse või ametiisiku otsekontaktide teel või, kui see on kohane, liikmesriikide keskasutuste kaasamisega.

*Artikkel 7***Varasema Euroopa uurimismäärusega seotud Euroopa uurimismäärus**

1. Kui määruse koostanud asutus või ametiisik teeb Euroopa uurimismääruse, mis täiendab varasemat Euroopa uurimismäärust, osutab ta sellele Euroopa uurimismääruses vastavalt A lisas esitatud vormile.

2. Kui vastavalt artikli 8 lõikele 3 abistab määruse koostanud asutus või ametiisik Euroopa uurimismääruse täitmisel täidesaatvas riigis, võib nimetatud asutus või ametiisik artikli 28 lõike 1 punkti c kohaselt esitatud teatistest olenemata eelnevat Euroopa uurimismäärust täiendava Euroopa uurimismääruse esitada selles riigis viibimise ajal otse täidesaatvale asutusele või ametiisikule.

III PEATÜKK

TÄIDESAATVA RIIGI MENETLUSED JA TAGATISED*Artikkel 8***Tunnustamine ja täitmine**

1. Täidesaatev asutus või ametiisik tunnustab kooskõlas artikliga 6 edastatud Euroopa uurimismäärust ilma täiendavate formaalsusteta ja võtab seejärel vajalikud meetmed, et täita määrust samal viisil ja sama korra kohaselt nagu siis, kui asjaomast uurimistoimingut oleks taotlenud täidesaatva riigi asutus või ametiisik, kui kõnealune asutus või ametiisik ei otsusta tugineda ühele artiklis 10 sätestatud mittetunnustamise või mitte-täitmise põhjustest või ühele artiklis 14 sätestatud edasilükkamise põhjustest.

2. Täidesaatev asutus või ametiisik täidab määruse koostanud asutuse või ametiisiku poolt selgesõnaliselt esitatud formaalsusi ja menetlusi, kui käesolevas direktiivis ei ole sätestatud teisiti, tingimusel, et sellised formaalsused ja menetlused ei ole vastuolus täidesaatva riigi õiguse aluspõhimõtetega.

3. Määruse koostanud asutus võib taotleda, et määruse koostanud riigi üks või mitu asutust või ametiisikut abistavad täidesaatva riigi pädevaid asutusi või ametiisikuid Euroopa uurimismääruse täitmisel. Täidesaatev asutus või ametiisik täidab selle taotluse tingimusel, et selline osalemine ei ole vastuolus täidesaatva riigi õiguse aluspõhimõtetega.

4. Määruse koostanud ja täidesaatvad asutused või ametiisikud võivad üksteisega mis tahes sobival viisil konsulteerida, et hõlbustada käesoleva artikli tõhusat kohaldamist.

*Artikkel 9***Erinevat liiki uurimistoimingu kasutamine**

1. Täidesaatev asutus või ametiisik võib teha otsuse kasutada muud kui Euroopa uurimismääruses ette nähtud uurimistoimingut, kui:

- a) Euroopa uurimismääruses osutatud uurimistoimingut ei ole täidesaatva riigi õiguses olemas;
- b) Euroopa uurimismääruses osutatud uurimistoiming on täidesaatva riigi õiguses olemas, ent seda kasutatakse üksnes nende kuritegude või kuriteokategooriate puhul, mille hulka ei kuulu Euroopa uurimismäärusega hõlmatud kuritegu; või
- c) täidesaatva asutuse või ametiisiku valitud uurimistoiminguga saadakse leebemaid sunnivahendeid kasutades sama tulemus, mis Euroopa uurimismäärusega ette nähtud toiminguga.

2. Kui täidesaatev asutus või ametiisik teeb otsuse kasutada esimeses lõikes osutatud võimalust, teavitab ta sellest määruse koostanud asutust või ametiisikut, kes võib teha otsuse Euroopa uurimismäärus tagasi võtta.

*Artikkel 10***Tunnustamata või täitmata jätmise põhjused**

1. Euroopa uurimismääruse tunnustamisest või täitmisest võidakse täidesaatvas riigis keelduda:

- a) kui täidesaatva riigi õiguses on sätestatud immunitet või privileeg, mis muudab Euroopa uurimismääruse täitmise võimatuks;
- b) kui konkreetse juhtumi korral kahjustaks määruse täitmine riigi olulisi julgeolekuhuve, ohustaks teabeallikat või hõlmaks teatud luuretegevustega seotud salastatud teabe kasutamist;
- c) kui artikli 9 lõike 1 punktides a ja b osutatud juhtudel ei ole olemas muud uurimistoimingut, millega oleks võimalik saada sama tulemus; või
- d) kui Euroopa uurimismäärus on tehtud artikli 4 punktides b ja c osutatud menetluste korral ning uurimistoiming ei oleks sarnase siseriikliku juhtumi puhul lubatud.

2. Lõike 1 punktides b ja c osutatud juhtudel konsulteerib täidesaatev asutus või ametiisik enne Euroopa uurimismääruse täieliku või osalise tunnustamata või täitmata jätmise otsuse vastuvõtmist mis tahes sobival viisil määruse koostanud asutuse või ametiisikuga ja palub endale vajaduse korral viivitamata edastada mis tahes vajalikku teavet.

*Artikkel 11***Tunnustamise või täitmise tähtajad**

1. Tunnustamise või täitmise otsus võetakse vastu ja uurimistoiming teostatakse sama kiiresti ja samadel tingimustel nagu sarnase siseriikliku juhtumi korral ja igal juhul käesolevas artiklis sätestatud tähtaja jooksul.

2. Kui määruse koostanud asutus või ametiisik on Euroopa uurimismääruses märkinud, et menetluse tähtaegade, kuriteo raskuse või muude eriti kiireloomuliste asjaolude tõttu on vajalik käesolevas artiklis sätestatud lühema tähtaja kohaldamine, või kui määruse koostanud asutus või ametiisik on Euroopa uurimismääruses märkinud, et uurimistoiming tuleb teostada kindlaksmääratud kuupäeval, võtab täidesaatev asutus või ametiisik seda nõuet võimalikult suures osas arvesse.

3. Tunnustamise või täitmise otsus tehakse võimalikult kiiresti ja – ilma et see piiraks lõike 5 kohaldamist – mitte hiljem kui 30 päeva pärast Euroopa uurimismääruse kättesaamist pädeva täidesaateva asutuse või ametiisiku poolt.

4. Kui on olemas artiklis 14 osutatud edasilükkamise põhjused või Euroopa uurimismäärusega ette nähtud uurimistoiminguga hõlmatud tõendid on juba täidesaateva riigi valduses, teostab täidesaatev asutus või ametiisik uurimistoimingu viivitamata ja – ilma et see piiraks lõike 5 kohaldamist – mitte hiljem kui 90 päeva pärast lõikes 3 osutatud otsuse tegemist.

5. Kui konkreetse juhtumi korral ei ole pädeval täidesaateval asutusel või ametiisikul võimalik pidada kinni lõikes 3 ette nähtud tähtajast, teavitab ta viivitamata mis tahes viisil määruse koostanud riigi pädevat asutust või ametiisikut, esitades viivituse põhjused ja hinnangulise aja, mis on vajalik otsuse tegemiseks. Sellisel juhul võib lõikes 3 sätestatud tähtaega pikendada maksimaalselt 30 päeva võrra.

6. Kui konkreetse juhtumi korral ei ole pädeval täidesaateval asutusel või ametiisikul võimalik pidada kinni lõikes 4 ette nähtud tähtajast, teavitab ta viivitamata mis tahes viisil määruse koostanud riigi pädevat asutust või ametiisikut, esitades viivituse põhjused, ning ta konsulteerib määruse koostanud asutuse või ametiisikuga toimingu teostamiseks vajaliku aja suhtes.

Artikkel 12

Tõendite üleandmine

1. Täidesaatev asutus või ametiisik annab viivitamata Euroopa uurimismääruse täitmise tulemusena saadud tõendid üle määruse koostanud asutusele või ametiisikule. Kui see on Euroopa uurimismäärusega nõutav ja täidesaateva riigi siseriikliku õiguse kohaselt võimalik, antakse tõendid viivitamata üle nendele määruse koostanud riigi pädevatele asutustele või ametiisikutele, kes abistavad Euroopa uurimismääruse täitmisel kooskõlas artikli 8 lõikega 3.

2. Saadud tõendite üleandmisel märgib täidesaatev asutus või ametiisik, kas ta nõuab nende tagastamist täidesaatevale riigile niipea, kui need ei ole määruse koostanud riigile enam vajalikud.

Artikkel 13

Õiguskaitsevahendid

Õiguskaitsevahendid on huvitatud isikutele kättesaadavad vastavalt siseriiklikule õigusele. Euroopa uurimismääruse koostamise sisulisi põhjusi võib vaidlustada üksnes hagi esitamisega määruse koostanud riigi kohtule.

Artikkel 14

Tunnustamise või täitmise edasilükkamise põhjused

1. Euroopa uurimismääruse tunnustamine või täitmine võidakse täidesaatevas riigis edasi lükata, kui:

- a) selle täitmine võib kahjustada kriminaalasja käimasolevat uurimist või süüdistuse esitamist, kuni ajani, mida täidesaatev riik mõistlikuks peab; või
- b) asjaomased esemed, dokumendid või andmed on juba kasutusel muudes menetlustes, kuni ajani, millal nimetatud eesmärgil neid enam ei vajata.

2. Niipea kui edasilükkamise põhjuseid enam ei ole, võtab täidesaatev asutus või ametiisik viivitamata vajalikud meetmed Euroopa uurimismääruse täitmiseks ja teavitab sellest määruse koostanud pädevat asutust või ametiisikut mis tahes viisil, millest jääb kirjalik tõend.

Artikkel 15

Teavitamise kohustus

1. Täidesaateva riigi pädev asutus või ametiisik, kes saab Euroopa uurimismääruse, teavitab viivitamata ja igal juhul nädala jooksul pärast Euroopa uurimismääruse kättesaamist B lisas esitatud vormi täitmise ja selle saatmise teel, et ta on määruse kätte saanud. Kui artikli 6 lõike 2 kohaselt on määratud keskasutus, kehtib see kohustus nii keskasutusele kui ka täidesaatevale asutusele või ametiisikule, kes saab Euroopa uurimismääruse keskasutuse kaudu. Artikli 6 lõikes 5 osutatud juhtudel kehtib see kohustus nii pädevale asutusele või ametiisikule, kes kõigepealt Euroopa uurimismääruse sai, kui ka täidesaatevale asutusele või ametiisikule, kellele Euroopa uurimismäärus lõpuks edastati.

2. Ilma et see piiraks artikli 9 lõike 2 kohaldamist, teavitab täidesaatev asutus või ametiisik määruse koostanud asutust või ametiisikut:

a) koheselt mis tahes viisil, kui:

- i) täidesaateval asutusel või ametiisikul ei ole võimalik tunnustamise või täitmise otsust teha sellel põhjusel, et lisas esitatud vorm on puudulik või ilmselgelt ebatäpne;

ii) täidesaatev asutus või ametiisik leiab Euroopa uurimismääruse täitmise käigus ilma edasiste järelepärimisteta, et võib olla asjakohane läbi viia uurimistoiminguid, mida ei olnud esialgu ette nähtud või mida ei saanud määruse koostamise ajal kindlaks määrata, võimaldamaks määruse koostanud asutusel või ametiisikul võtta edasisi meetmeid;

iii) täidesaatev asutus või ametiisik tuvastab, et ta ei saa konkreetsel juhul vastavalt artiklile 8 täita määruse koostanud asutuse või ametiisiku poolt selgesõnaliselt osutatud formaalsusi ja menetlusi.

Määruse koostanud asutuse või ametiisiku taotlusel kinnitatakse antud teave viivitamata mis tahes viisil, millest jääb kirjalik tõend;

b) viivitamata mis tahes viisil, millest jääb kirjalik tõend:

i) artikli 10 lõike 1 kohaselt tehtud mis tahes otsusest;

ii) Euroopa uurimismääruse täitmise või tunnustamise edasilükkamisest, selle põhjustest ja võimaluse korral edasilükkamise eeldatavast kestusest.

Artikkel 16

Ametnike kriminaalvastutus

Kui määruse koostanud riigi ametnikud viibivad käesoleva direktiivi kohaldamise raames täidesaatva riigi territooriumil, peetakse neid täidesaatva riigi ametnikeks nende suhtes või nende poolt toime pandud kuritegude osas.

Artikkel 17

Ametnike tsiviilvastutus

1. Kui määruse koostanud riigi ametnikud viibivad käesoleva direktiivi kohaldamise raames täidesaatva riigi territooriumil, vastutab täidesaatev riik nende poolt teostatud operatsioonide käigus põhjustatud mis tahes kahju eest vastavalt täidesaatva riigi õigusele.

2. Liikmesriik, kelle territooriumil lõikes 1 osutatud kahju on tekitatud, hüvitab sellise kahju tingimustel, mis kehtivad tema enda ametnike tekitatud kahju puhul.

3. Liikmesriik, kelle ametnikud on tekitanud kahju teise liikmesriigi territooriumil viibivale isikule, hüvitab teisele liikmesriigile täielikult kõik summad, mida see on kannatanutele või nende esindajatele tasunud.

4. Ilma et see piiraks liikmesriikide õiguste kasutamist kolmandate isikute suhtes ja välja arvatud lõike 3 puhul, hoiduvad kõik liikmesriigid nõudmast lõikes 1 sätestatud juhtudel kantud kahju hüvitamist teiselt liikmesriigilt.

Artikkel 18

Ametisaladuse hoidmise kohustus

1. Iga liikmesriik võtab vajalikud meetmed tagamaks, et määruse koostanud ja täidesaatvad asutused ja ametiisikud võtavad Euroopa uurimismääruse täitmisel nõuetekohaselt arvesse uurimise konfidentsiaalsust.

2. Täidesaatev asutus või ametiisik tagab vastavalt oma siseriiklikule õigusele Euroopa uurimismääruse faktide ja sisu konfidentsiaalsuse, välja arvatud selles ulatuses, mis on vajalik uurimistoimingu teostamiseks. Kui täidesaatev asutus või ametiisik ei saa täita konfidentsiaalsuse nõuet, teavitab ta sellest viivitamata määruse koostanud asutust ja ametiisikut.

3. Kui täidesaatev asutus või ametnik ei ole osutanud teisiti, peab määruse koostanud asutus või ametiisik oma siseriikliku õiguse kohaselt saladuses hoidma mis tahes tõendeid või teavet, mille täidesaatev asutus või ametiisik talle on usaldanud, välja arvatud juhul, kui selle avaldamine on vajalik Euroopa uurimismääruses kirjeldatud uurimiste või menetluste jaoks.

4. Iga liikmesriik võtab vajalikud meetmed tagamaks, et pangad ei avalikustaks asjaomasele pangakliendile või kolmandatele isikutele, et määruse koostanud riigile on edastatud teavet vastavalt artiklitele 23, 24 ja 25 või et viiakse läbi uurimist.

IV PEATÜKK

TEATUD UURIMISTOIMINGUID KÄSITLEVAD ERISÄTTED

Artikkel 19

Vahistatud isikute ajutine üleviimine määruse koostanud riiki uurimise eesmärgil

1. Euroopa uurimismääruse võib koostada täidesaatvas riigis vahistatud isiku ajutiseks üleviimiseks, et teostada uurimistoimingut, mille puhul on nõutav isiku viibimine määruse koostanud riigi territooriumil, tingimusel, et ta saadetakse täidesaatva riigi määratud tähtaja jooksul tagasi.

2. Lisaks artikli 10 lõikes 1 osutatud keeldumise põhjustele võib Euroopa uurimismääruse täitmisest keelduda ka juhul, kui:

a) vahistatud isik ei anna oma nõusolekut;

b) üleviimine tõenäoliselt pikendab tema kinnipidamist.

3. Lõike 1 kohase juhtumi korral antakse vahistatud isiku sõiduks läbi kolmanda liikmesriigi territooriumi luba vastava taotluse alusel, millele on lisatud kõik vajalikud dokumendid.

4. Asjaomased liikmesriigid lepivad kokku isiku ajutist üleviimist puudutavas praktilises korras ja määravad kuupäeva, millal ta peab olema tagasi täidesaatva riigi territooriumil.

5. Kui täidesaatev liikmesriik ei taotle üleviidava isiku vabastamist, jääb üleviidav isik vahi alla täidesaatva riigi territooriumil ja vajaduse korral ka selle liikmesriigi territooriumil, kust ta peab läbi sõitma.

6. Määruse koostanud riigi territooriumil vahi all oleku aeg arvatakse maha sellest kinnipidamisajast, mille jooksul asjaomane isik on või peab olema kinnipeetud täidesaatva liikmesriigi territooriumil.

7. Üleviidavat isikut ei anta kohtu alla ega peeta kinni ega piirata tema isikuvabadust muul viisil nende tegude eest, mis ta on toime pannud, või nende süüdimõistvate kohtuotsuste kohaselt, mis on tehtud enne tema lahkumist täidesaatva riigi territooriumilt ning mida Euroopa uurimismääruses ei ole märgitud.

8. Lõikes 7 sätestatud immuniteet kaotab kehtivuse, kui üleviidav isik, kellele on antud viieteistkümne järjestikuse päeva jooksul võimalus lahkuda alates kuupäevast, mil õigusasutused ei nõua enam tema kohalolekut, on sellele vaatamata jäänud määruse koostanud riigi territooriumile või on sinna naasnud pärast sealt lahkumist.

9. Üleviimise kulud kannab määruse koostanud riik.

Artikkel 20

Vahistatud isikute ajutine üleviimine täidesaatvasse riiki uurimise eesmärgil

1. Euroopa uurimismääruse võib koostada määruse koostanud riigis vahistatud isiku ajutiseks üleviimiseks, et teostada uurimistoimingut, mille puhul on nõutav isiku viibimine täidesaatva riigi territooriumil.

2. Lisaks artikli 10 lõikes 1 osutatud keeldumise põhjustele võib Euroopa uurimismääruse täitmisest keelduda ka juhul, kui:

- a) üleviimiseks on nõutav asjaomase isiku nõusolek ja seda nõusolekut ei ole saadud; või
- b) määruse koostanud ja täidesaatevad asutused või ametiisikud ei jõua ajutise üleviimise korra suhtes kokkuleppele.

3. Kui üleviimiseks on nõutav asjaomase isiku nõusolek, esitatakse täidesaatvale asutusele või ametiisikule viivitamata nõusoleku koopia.

4. Euroopa uurimismääruse täitmist nõutakse lõikes 3 osutatud nõusolekut teatistes märgitud teatavatel tingimustel.

5. Käesoleva artikli kohase ajutise üleviimise suhtes kohaldatakse artikli 19 lõikeid 3–8 *mutatis mutandis*.

6. Üleviimise kulud kannab määruse koostanud riik. See ei hõlma kulusid, mis tulenevad isiku kinnipidamisest täidesaatvas riigis

Artikkel 21

Ülekuulamine videokonferentsi teel

1. Kui isik on täidesaatva riigi territooriumil ja määruse koostanud riigi õigusasutused peavad ta tunnistajana või eksperdina üle kuulama, siis juhul, kui ülekuulatava isiku saabumine asjaomase riigi territooriumile ei ole soovitatav või võimalik, võib määruse koostanud asutus või ametiisik koostada Euroopa uurimismääruse tunnistaja või eksperdi ülekuulamiseks videokonferentsi teel lõigetes 2–9 sätestatud korras.

2. Lisaks artikli 10 lõikes 1 osutatud keeldumise põhjustele võib Euroopa uurimismääruse täitmisest keelduda ka juhul, kui:

- a) videokonferentsi kasutamine on täidesaatva riigi õiguse aluspõhimõtetele vastuolus või
- b) täidesaatval riigil puuduvad videokonferentsi jaoks vajalikud tehnilised vahendid.

3. Kui täidesaatvale liikmesriigile ei ole videokonferentsiks vajalikud tehnilised vahendid kättesaadavad, võib nende vahendite kättesaadavuse vastastikusel kokkuleppel tagada määruse koostanud riik.

4. Lõike 2 punktis b osutatud juhtumite suhtes kohaldatakse artikli 10 lõiget 2 *mutatis mutandis*.

5. Euroopa uurimismääruses, mis on koostatud videokonferentsi teel toimuva ülekuulamise eesmärgil, tuleb märkida põhjus, miks tunnistajal või eksperdil on ebasobiv või võimatu isiklikult kohale ilmuda, õigusasutuse nimi ja ülekuulamist läbi viivate isikute nimed.

6. Videokonverentsi teel toimuva ülekuulamise puhul kohaldatakse järgmisi eeskirju:

- a) ülekuulamise juures viibib täidesaatva riigi õigusasutuse esindaja, keda vajaduse korral abistab tõlk; kõnealune õigusasutus vastutab samuti ülekuulatava isiku kindlakstegemise ja täidesaatva riigi õiguse aluspõhimõtete järgimise eest. Kui täidesaatev asutus või ametiisik leiab, et ülekuulamise käigus rikutakse täidesaatva riigi õiguse aluspõhimõtteid, võtab ta viivitamata vajalikke meetmeid, et tagada ülekuulamise jätkumine kooskõlas kõnealuste põhimõtetega;
- b) määruse koostanud ja täidesaatva riigi pädevad asutused või ametiisikud lepivad vajaduse korral kokku meetmetes, mis on vajalikud ülekuulatava isiku kaitsmiseks;
- c) ülekuulamist viib läbi määruse koostanud asutus või ametiisik ise või ülekuulamine toimub määruse koostanud asutuse või ametiisiku juhtimisel kooskõlas asjaomase riigi õigusega;
- d) määruse koostanud riigi või ülekuulatava isiku taotlusel tagab täidesaatev riik, et ülekuulavat isikut abistab vajaduse korral tõlk;
- e) ülekuulatav isik võib taotleda õigust ütluste andmisest keelduda kas täidesaatva või määruse koostanud riigi õiguse alusel.

7. Ilma et see piiraks asjaomaste isikute kaitsmiseks kokku lepitud meetmete kohaldamist, koostab täidesaatev asutus või ametiisik pärast ülekuulamist protokoll, milles märgitakse ülekuulamise kuupäev ja koht, ülekuulatud isiku andmed, kõikide teiste ülekuulamisel osalenud, täidesaatvat riiki esindavate isikute andmed ja amet, antud vanded ja ülekuulamise tehnilised tingimused. Täidesaatev asutus või ametiisik edastab kõnealuse dokumendi määruse koostanud asutusele või ametiisikule.

8. Kui täidesaatev riik ei loobu täielikult või osaliselt kulu- tuste hüvitamise nõudest, hüvitab määruse koostanud riik täidesaatvale riigile videoid loomise ja täidesaatvas riigis videoid kättesaadavaks tegemise kulud, tõlkide töötasu ning tunnistajatele ja ekspertidele makstavad hüvitised ja nende sõidukulud.

9. Kui tunnistajad või eksperdid kuulatakse käesoleva artikli kohaselt üle liikmesriigi territooriumil ja nad keelduvad ütluste andmisest või annavad vale ütluse, võtab iga liikmesriik vaja-

likud meetmed, et tagada sellisel juhul oma siseriikliku õiguse kohaldamine samal viisil nagu seda kohaldatakse siis, kui ülekuulamine toimuks siseriikliku menetluse kohaselt.

10. Euroopa uurimismääruse võib samuti koostada süüdistatava ülekuulamiseks videokonverentsi teel. Lõikeid 1–9 kohaldatakse *mutatis mutandis*. Lisaks artikli 10 lõikes 1 osutatud keeldumise põhjustele võib Euroopa uurimismääruse täitmisest keelduda ka juhul, kui:

- a) süüdistatav ei anna oma nõusolekut;
- b) sellise meetme täitmine oleks vastuolus täidesaatva riigi õigusega.

Artikkel 22

Ülekuulamine telefonikonverentsi teel

1. Kui isik asub ühe liikmesriigi territooriumil ja teise liikmesriigi õigusasutused peavad ta tunnistajana või eksperdina üle kuulama, siis võib viimatnimetatud liikmesriigi määruse koostanud asutus või ametiisik koostada Euroopa uurimismääruse tunnistaja või eksperdi ülekuulamiseks telefonikonverentsi teel, nagu on sätestatud lõigetes 2–4.

2. Lisaks artikli 10 lõikes 1 osutatud keeldumise põhjustele võib Euroopa uurimismääruse täitmisest keelduda ka juhul, kui:

- a) telefonikonverentsi kasutamine on täidesaatva riigi õiguse aluspõhimõtetega vastuolus;
- b) tunnistaja või ekspert ei ole nõus, et ülekuulamine toimub sel viisil.

3. Euroopa uurimismääruses, mis on koostatud telefonikonverentsi teel toimuva ülekuulamise eesmärgil, tuleb märkida õigusasutuse nimi ja ülekuulamist läbiviivate isikute nimed ning osutada, et tunnistaja või ekspert on nõus ülekuulamisel osalema telefonikonverentsi teel.

4. Ülekuulamist puudutavas praktilises korras lepivad kokku määruse koostanud ja täidesaatev asutus või ametiisik. Sellise korra kokkuleppimisel kohustub täidesaatev asutus või ametiisik:

- a) teatama asjaomasele tunnistajale või eksperdile ülekuulamise aja ja koha;

- b) tagama tunnistaja või eksperdi isiku kindlakstegemise;
- c) kontrollima, et tunnistaja või ekspert on telefonikonverentsi teel korraldatava ülekuulamisega nõus.

Täidesaatev riik võib oma nõusoleku tingimusena osaliselt või täielikult näha ette artikli 21 lõigete 6 ja 9 asjakohaste sätete kohaldamise. Kui ei ole kokku lepitud teisiti, kohaldatakse artikli 21 lõike 8 sätteid *mutatis mutandis*.

Artikkel 23

Teave pangakontode kohta

1. Euroopa uurimismääruse võidakse koostada, et teha kindlaks, kas füüsiline või juriidiline isik, kelle suhtes viiakse läbi uurimist, omab või kasutab ühte või mitut mis tahes liiki kontot ükskõik millises täidesaatva riigi territooriumil asuvas pangas.
2. Iga liikmesriik võtab käesolevas artiklis sätestatud tingimuste kohaselt meetmed, mis on vajalikud lõikes 1 osutatud teabe esitamiseks.
3. Lõikes 1 osutatud teave peab Euroopa uurimismääruses esitatud taotluse korral ja ajaliselt mõistliku kättesaadavuse korral sisaldama andmeid ka kõnealuse isiku kontode kohta, mille suhtes tal on volitus.
4. Käesolevas artiklis sätestatud kohustust kohaldatakse ainult juhul, kui selline teave on asjaomast kontot haldava panga valduses.

5. Lisaks artikli 10 lõikes 1 osutatud keeldumise põhjustele võib lõikes 1 osutatud Euroopa uurimismääruse täitmisest keelduda ka juhul, kui asjaomane kuritegu ei ole:

- a) kuritegu, mis on karistatav vabadusekaotuse või vabadust piirava julgeolekumeetmega, mille maksimaalne pikkus on määruse koostanud riigis vähemalt neli aastat või täidesaatevas riigis vähemalt kaks aastat;
- b) nõukogu 6. aprilli 2009. aasta otsuse (millega asutatakse Euroopa Politseiamet (Europol))⁽¹⁾ (edaspidi „Europoli otsus“) artiklis 4 osutatud kuritegu; või

⁽¹⁾ ELT L 121, 15.5.2009, lk 37.

- c) Europoli otsusega mitte hõlmatud valdkonna puhul selline kuritegu, mida nimetatakse 1995. aasta Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse konventsioonis⁽²⁾ ja selle 1996. aasta protokollis⁽³⁾ või 1997. aasta teises protokollis⁽⁴⁾.

6. Määruse koostanud asutus või ametiisik märgib Euroopa uurimismääruses, miks tema arvates võib taotletav teave olla kuriteo uurimise jaoks olulise väärtusega, mille alusel ta oletab, et täidesaateva riigi pankades hoitakse kõnealust kontot ja võimaluse korral ka seda, missugused võivad olla asjaomased pangad. Asutus või ametiisik lisab Euroopa uurimismäärusele ka tema valduses oleva teabe, mis võib hõlbustada selle täitmist.

Artikkel 24

Teave pangatehingute kohta

1. Euroopa uurimismääruse võib koostada eesmärgiga saada üksikasjalikke andmeid kindlaksmääratud pangakontode ja selles kindlaksmääratud ühe või mitme konto kaudu kindlaksmääratud ajavahemiku jooksul tehtud pangatoimingute kohta, sealhulgas üksikasjalikke andmeid kõikide saatja ja saaja kontode kohta.
2. Iga liikmesriik võtab käesolevas artiklis sätestatud tingimuste kohaselt meetmed, mis on vajalikud lõikes 1 osutatud teabe esitamiseks.
3. Käesolevas artiklis sätestatud kohustust kohaldatakse ainult juhul, kui selline teave on asjaomast kontot haldava panga valduses.
4. Määruse koostanud riik märgib Euroopa uurimismääruses, miks tema arvates võib taotletav teave olla kuriteo uurimise jaoks olulise väärtusega.

Artikkel 25

Pangatehingute kontrollimine

1. Euroopa uurimismääruse võib koostada eesmärgiga kontrollida selles kindlaksmääratud ühe või mitme konto kaudu kindlaksmääratud ajavahemiku jooksul tehtavaid pangatoiminguid.
2. Iga liikmesriik võtab käesolevas artiklis sätestatud tingimuste kohaselt meetmed, mis on vajalikud lõikes 1 osutatud teabe esitamiseks.
3. Määruse koostanud riik märgib Euroopa uurimismääruses, miks tema arvates võib taotletav teave olla kuriteo uurimise jaoks olulise väärtusega.

4. Kontrollimist puudutavates praktilistes üksikasjades lepivad kokku määruse koostanud ja täidesaateva riigi pädevad asutused või ametiisikud.

⁽²⁾ EÜT C 316, 27.11.1995, lk 49.

⁽³⁾ EÜT C 313, 23.10.1996, lk 2.

⁽⁴⁾ EÜT C 221, 19.7.1997, lk 12.

Artikkel 26

Kontrollitavad saadetised

1. Euroopa uurimismääruse võib koostada kontrollitavaks saadetiseks täidesaatva riigi territooriumil.

2. Õigus tegutseda ning juhtida ja kontrollida Euroopa uurimismäärusega seotud toiminguid, millele on osutatud lõikes 1, on täidesaatva riigi pädevatel asutustel ja ametiisikutel.

Artikkel 27

Uurimistoimingud, mis eeldavad tõendite kogumist reaajas, pidevalt ja teatud aja jooksul

1. Kui Euroopa uurimismäärus koostatakse sellise toimingu, sealhulgas artiklites 25 ja 26 nimetatud toimingute teostamise eesmärgil, mis eeldab tõendite kogumist reaajas, pidevalt ja teatud aja jooksul, võidakse selle täitmiseks lisaks artikli 10 lõikes 1 osutatud põhjustele keelduda, kui kõnealuse toimingu teostamine ei oleks sarnase siseriikliku juhtumi puhul lubatud.

2. Lõikes 1 osutatud juhtumite suhtes kohaldatakse artikli 10 lõiget 2 *mutatis mutandis*.

3. Täidesaatev asutus või ametiisik võib lõikes 1 osutatud Euroopa uurimismääruse täitmise tingimuseks seada kulude jagamise kokkuleppe sõlmimise.

V PEATÜKK

LÕPPSÄTTED

Artikkel 28

Teatised

1. Hiljemalt ... (*). teavitab iga liikmesriik komisjoni järgmisest:

a) asutus(ed) või ametiisik(ud), kes on tema sisemise õiguskorra raames artikli 2 punktide a ja b kohaselt pädevad, kui asjaomane liikmesriik on määruse koostanud riik või täidesaatev riik;

b) Euroopa uurimismääruse koostamisel aktsepteeritavad keeled, nagu on osutatud artikli 5 lõikes 2;

c) teave määratud keskasutuse või asutuste kohta, kui liikmesriik soovib kasutada artikli 6 lõike 2 kohast võimalust. See

(*) Palun sisestada kuupäev, mis saabub kaks aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumist.

teave on määruse koostanud riigi asutustele või ametiisikutele siduv;

d) nõue saada asjaomaselt isikult nõusolek tema üleviimise kohta, kui liikmesriik soovib kasutada artikli 20 lõikes 4 sätestatud võimalust.

2. Liikmesriigid teavitavad komisjoni kõikidest hilisematest muudatustest lõikes 1 osutatud teabes.

3. Komisjon teeb käesoleva artikli kohaldamisel saadud teabe kättesaadavaks ja Euroopa õigusosalase koostöö võrgustikule. Euroopa õigusosalase koostöö võrgustik teeb selle teabe kättesaadavaks nõukogu 16. detsembri 2008. aasta otsuse 2008/976/JSK (Euroopa õigusosalase koostöö võrgustiku kohta) ⁽¹⁾ artiklis 9 osutatud veebisaidil.

Artikkel 29

Seos muude lepingute ja kokkulepetega

1. Käesolev direktiiv asendab alates ... (*) järgmiste konventsioonide (mis on kohaldatavad käesoleva direktiiviga seotud liikmesriikide vahelistes suhetes) vastavad sätted, mõjutamata nende kohaldamist liikmesriikide ja kolmandate riikide vahel ja nende kohaldamist üleminekuajal artikli 30 kohaselt:

— 20. aprilli 1959. aasta kriminaalasjades vastastikuse abistamise Euroopa konventsioon ning selle 17. märtsi 1978. aasta ja 8. novembri 2001. aasta lisaprotokollid ning nimeetatud konventsiooni artikli 26 kohaselt sõlmitud kahepoolsed kokkulepped;

— 19. juuni 1990. aasta konventsioon, millega rakendatakse 14. juuni 1985. aasta Schengeni lepingut;

— 29. mai 2000. aasta konventsioon liikmesriikide ja ELi vahel vastastikuse õigusabi andmise kohta kriminaalasjades ning selle 16. oktoobri 2001. aasta protokoll.

2. Raamotsus 2008/978/JSK tunnistatakse kehtetuks. Käesolevat direktiivi kohaldatakse liikmesriikide vahel tõendite arestimise suhtes raamotsuse 2003/577/JSK vastavate sätete asemel.

3. Liikmesriigid võivad jätkata selliste kahe- või mitmepoolsete lepingute või kokkulepete kohaldamist, mis kehtivad pärast ... (*), kui need lepingud ja kokkulepped võimaldavad laiendada käesoleva direktiivi eesmärke ning aitavad lihtsustada või veelgi hõlbustada tõendite kogumise menetlusi.

⁽¹⁾ ELT L 348, 24.12.2008, lk 130.

4. Liikmesriigid võivad jätkata selliste kahe- või mitmepoolsete lepingute või kokkulepete sõlmimist pärast ... (*), kui need lepingud ja kokkulepped võimaldavad laiendada käesoleva direktiivi eesmärke ning aitavad lihtsustada või veelgi hõlbustada tõendite kogumise menetlusi.

5. Liikmesriigid teatavad komisjonile hiljemalt ... (**), milliste lõikes 3 osutatud olemasolevate lepingute ja kokkulepete kohaldamist nad soovivad jätkata. Liikmesriigid teatavad samuti komisjonile lõikes 4 osutatud kõigist uutest lepingutest ja kokkulepetest kolme kuu jooksul pärast nende allakirjutamist.

6. Kui komisjon leiab, et kahe- või mitmepoolsed lepingud või kokkulepped, millest teda teavitati, ei vasta või ei vasta osaliselt lõigetes 3 ja 4 sätestatud tingimustele, palub ta asjaomasel liikmesriigil kõnealune leping või kokkulepe lõpetada, muuta või hoiduda selle sõlmimisest.

Artikkel 30

Üleminekukord

1. Enne ... (***) saadud vastastikuse õigusabi taotluste suhtes kohaldatakse jätkuvalt olemasolevaid kriminaalasjades antava vastastikuse õigusabiga seotud õigusakte. Raamotsuse 2003/577/JSK alusel tõendite arestimise kohta tehtud otsuste suhtes, mis on saadud enne ... (***) kohaldatakse samuti viimati nimetatud õigusakti.

2. Raamotsuse 2003/577/JSK alusel tõendite arestimise kohta tehtud otsuse korral kohaldatakse Euroopa uurimismääruse suhtes artikli 7 lõiget 1 *mutatis mutandis*.

Artikkel 31

Direktiivi ülevõtmine

1. Liikmesriigid võtavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud meetmed ... (**).

2. Kui liikmesriigid need meetmed vastu võtavad, lisavad nad nendesse või nende ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

3. Liikmesriigid edastavad ... (***) nõukogu peasekretariaadile ja komisjonile nende sätete teksti, millega võetakse siseriiklikku õigusesse üle käesolevast direktiivist tulenevad kohustused.

4. Komisjon esitab ... (****) Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, milles hindab, mil määral on liikmesriigid käesoleva direktiivi täitmiseks vajalikke meetmeid võtnud, lisades vajaduse korral seadusandlikud ettepanekud.

Artikkel 32

Aruanne kohaldamise kohta

Hiljemalt viie aasta möödumisel käesoleva direktiivi jõustumise kuupäevast esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule kvalitatiivsete ja kvantitatiivsete andmete põhjal aruande käesoleva direktiivi kohaldamise kohta. Aruandele lisatakse vajaduse korral ettepanekud käesoleva direktiivi muutmiseks.

Artikkel 33

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 34

Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele kooskõlas aluslepingutega.

....

Euroopa Parlamendi nimel
president

...

Nõukogu nimel
eesistuja

...

(*) Palun sisestada käesoleva direktiivi jõustumise kuupäev.

(**) Palun sisestada kuupäev, mis saabub kolm kuud pärast käesoleva direktiivi jõustumist.

(***) Palun sisestada kuupäev, mis saabub kaks aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumist.

(****) Palun sisestada kuupäev, mis saabub kolm aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumist.

A LISA

EUROOPA UURIMISMÄÄRUS

Käesoleva Euroopa uurimismääruse on koostanud pädev õigusasutus või ametiisik. Taotlen käesolevaga allpool määratletud uurimistoimingu või -toimingute teostamist ja seejärel Euroopa uurimismääruse täitmise käigus saadud tõendite edastamist.

A) TEOSTATAV UURIMISTOIMING**1. Uurimistoimingu(te) kirjeldus, mille teostamist taotletakse:**

.....

.....

.....

.....

2. Kui uurimistoiming puudutab ühte või enamit allpool loetletud konkreetset uurimistoimingut, märkida ära vastava(d) toiming(ud):

- Vahistatud isikute ajutine üleviimine määruse koostanud riiki uurimise eesmärgil
- Vahistatud isikute ajutine üleviimine täidesaatvasse riiki uurimise eesmärgil
- Ülekuulamine videokonverentsi teel
- Ülekuulamine telefonikonverentsi teel
- Teave pangakontode kohta
- Teave pangatehingute kohta
- Pangatehingute kontrollimine
- Kontrollitavad saadetised
- Uurimistoimingud, mis eeldavad tõendite kogumist reaajajas, pidevalt ja teatud aja jooksul

3. Vajaduse korral täitmise asukoht (kui see ei ole teada, siis viimane teadaolev asukoht):

.....

.....

.....

.....

B) ASJAOMASED ISIKUD

Teave i) füüsiliste või ii) juriidiliste isikute kohta, kelle suhtes menetlusi kohaldatakse/võidakse kohaldada:

i) Füüsiliste isikute puhul

Nimi:

Eesnimi/eesnimed:

Vajaduse korral sünninimi:

Vajaduse korral varjunimed:

Sugu:

Kodakondsus:

Sünnikuupäev:

Sünnikoht:

Elukoht ja/või teadaolev aadress; kui aadress pole teada, märkida viimane teadaolev aadress:

.....

Keel(ed), millest isik aru saab (kui on teada):

.....

ii) Juriidiliste isikute puhul

Nimi:

Juriidilise isiku õiguslik vorm:

Vajaduse korral lühinimi, tavanimi või ärinimi:

.....

Registrijärgne asukoht (kui on teada):

Registreerimisnumber (kui on teada):

Juriidilise isiku aadress:

C) EUROOPA UURIMISMÄÄRUSE KOOSTANUD ÕIGUSASUTUS VÕI AMETIISIK

Ametlik nimi:

.....

Esindaja nimi:

.....

Ametikoht (ametinimetus/ametijärk):

.....

Toimiku viitenumber:

.....

Aadress:

.....

.....

Tel nr (riigi kood) (piirkonna/linna suunanumber):

.....

Faksi nr (riigi kood) (piirkonna/linna suunanumber):

.....

E-post:

.....

Keeled, milles on võimalik määruse koostanud asutuse või ametiisikuga suhelda:

.....

Selle isiku (nende isikute) kontaktandmed, kellega võtta ühendust, kui on vaja lisateavet käesoleva Euroopa uurimismääruse täitmise kohta või selleks, et korraldada tõendite edastamine:

.....

D) SEOS VÕIMALIKU VARASEMA EUROOPA UURIMISMÄÄRUSEGA

Vajaduse korral märkida ära, kas käesoleva Euroopa uurimismäärusega täiendatakse varasemat Euroopa uurimismäärust; kui see on nii, siis lisada varasema Euroopa uurimismääruse tuvastamiseks vajalik teave (Euroopa uurimismääruse tegemise kuupäev ja asutus või ametiisik, kellele see edastati, ja võimalusel Euroopa uurimismääruse edastamise kuupäev ning koostanud ja täidesaatva asutuse või ametiisiku antud viitenumbrid).

.....

.....

.....

.....

E) MENETLUSE LIIK, MILLEGA SEoses EUROOPA UURIMISMÄÄRUS TEHTI

Märkida ära menetluse liik, millega seoses Euroopa uurimismäärus tehti

- a) kriminaalmenetlus, mida õigusasutus või ametiisik määruse koostanud riigi siseriikliku õiguse kohaselt kuriteo suhtes läbi viib või mille nimetatud õigusasutus või mida ametiisik võib alustada; või
- b) haldusametite alustatud menetlus määruse koostanud riigi siseriikliku õiguse kohaselt õiguserikkumisena karistatava teo suhtes, kui selle käigus tehtud otsuse põhjal võib alustada menetlust eelkõige kriminaalasjades pädevas kohtus; või
- c) õigusasutuste alustatud menetlus määruse koostanud riigi siseriikliku õiguse kohaselt õiguserikkumisena karistatava teo suhtes, kui selle käigus tehtud otsuse põhjal võib alustada edasisi menetlusi eelkõige kriminaalasjades pädevas kohtus.

F) EUROOPA UURIMISMÄÄRUSE KOOSTAMISE PÕHJUS

1. Määruse koostanud õigusasutusele või ametiisikule teada olevate, Euroopa uurimismääruse aluseks olnud kuriteo (kuritegude) toimepanemise asjaolude kokkuvõte ja tehilolude kirjeldus, kaasa arvatud toimepanemise aeg ja koht:

.....

.....

.....

.....

2. Selle kuriteo (nende kuritegude) laad ja koosseisu tunnused, mille alusel Euroopa uurimismäärus tehakse, ning kohaldatav õigusnorm/seadustik:

.....

.....

.....

.....

G) EUROOPA UURIMISMÄÄRUSE TÄITMINE

1. Euroopa uurimismääruse täitmise tähtajad on sätestatud direktiivis XXX/.../JSK. Juhul, kui on vaja lühemat tähtaega, märkida vastaval väljal ära varasem kuupäev ja selle põhjus.

Varasem kuupäev või kindlaksmääratud tähtpäev: (pp/kk/aaaa)

Põhjused:

[] menetluse tähtajad

[] kuriteo raskusaste

[] muud eriti kiireloomulised asjaolud (täpsustada):

.....

H) TÄITMISE ÜKSIKASJAD

1. Märkida ära ja täita vastavalt vajadusele

Täidesaatval asutusel või ametiisikul palutakse täita järgmised formaalsused ja menetlused ⁽¹⁾

.....

2. Märkida ära ja täita vastavalt vajadusele

On nõutav, et määruse koostanud riigi üks või mitu asutust või ametiisikut abistavad täidesaatva riigi pädevaid asutusi või ametiisikuid Euroopa uurimismääruse täitmisel ⁽²⁾.

Eespool nimetatud asutus(t)e või ametiisiku(te) ametlik nimi:

.....

Kontaktandmed:

I) LÕPPSÄTTED JA ALLKIRI

1. Vajadusel muu juhtumiga seotud teave:

.....

2. Määruse koostanud asutuse või ametiisiku ja/või tema esindaja allkiri, millega kinnitatakse Euroopa uurimismääruse sisu õigsust:

.....

Nimi:

Ametikoht (ametinimetus/ametiaste):

Kuupäev:

Ametlik pitser (olemasolu korral):

⁽¹⁾ Täidesaatvalt asutuselt või ametiisikult eeldatakse määruse koostanud asutuse või ametiisiku poolt esitatud formaalsuste ja menetluste täitmist, kui need ei ole vastuolus täidesaatva riigi õiguse aluspõhimõtetega.

⁽²⁾ Nimetatud võimalus ei tähenda, et määruse koostanud riigi asutustele või ametiisikutele antakse täidesaatva riigi territooriumil korrakaitse volitused.

B LISA

EUROOPA UURIMISMÄÄRUSE KÄTTESAAMISE KINNITUS

Käesoleva vormi peab täitma allpool osutatud Euroopa uurimismääruse saanud täidesaatva riigi asutus või ametiisik.

A) KÕNEALUNE EUROOPA UURIMISMÄÄRUS

Euroopa uurimismääruse koostanud õigusasutus:

.....

Toimiku viitenumber:

.....

Koostamise kuupäev:

.....

Kättesaamise kuupäev:

.....

B) EUROOPA UURIMISMÄÄRUSE SAANUD ASUTUS VÕI AMETIISIK ⁽¹⁾

Pädeva asutuse ametlik nimi:

.....

Esindaja nimi:

.....

Ametikoht (ametinimetuse/ametiaste):

.....

Aadress:

.....

Tel nr (riigi kood) (piirkonna/linna suunanumber):

.....

Faksi nr (riigi kood) (piirkonna/linna suunanumber):

.....

E-post:

.....

Toimiku viitenumber:

.....

Keeled, milles on võimalik selle asutusega suhelda:

.....

⁽¹⁾ Selle osa täidab iga asutus või ametiisik, kellele Euroopa uurimismäärus saadeti. See kohustus langeb asutusele või ametiisikule, kes on pädev Euroopa uurimismäärust tunnustama ja täitma, ning vajaduse korral keskasutusele või asutusele, kes edastas Euroopa uurimismääruse pädevale asutusele või ametiisikule.

C) (VAJADUSE KORRAL) PÄDEV ASUTUS VÕI AMETIISIK, KELLELE PUNKTIS B OSUTATUD ASUTUS VÕI AMETIISIK EUROOPA UURIMISMÄÄRUSE EDASTAB

Asutuse ametlik nimi:

.....

Esindaja nimi:

.....

Ametikoht (ametinimetus/ametiaste):

.....

Adress:

.....

.....

Tel nr (riigi kood) (piirkonna/linna suunanumber):

.....

Faksi nr (riigi kood) (piirkonna/linna suunanumber):

.....

E-post:

.....

Edastamise kuupäev:

.....

D) ALLKIRI JA KUUPÄEV

Allkiri:

Kuupäev:

Ametlik pitser (olemasolu korral):